

(continued)

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

Անդրեյան, Հայկերեն և Թուրքերեն
Իւր պէտքն ու հարկերով թիւնն ի
վաղուց զգալի եղած սոյն Անդր. Հայ-
թուրքերէն բառարանն, հանդերձ բա-
ռից արտասանութեամբ, սկսած է հրա-
տարակուի թերթ առ թերթ .
Բաժանորդագրութիւնն է խիստ
զիրաւանալի, այն է՝ 35 դահեկան.
Բաժանորդութեան տեղիք սրտուած
էն Մարգարեան և Դափափեան գրա-
տուններն .

Պիտի պարունակէ 30,000 բառ .

Անկիւնիցէ կիպի միւհիմ վէ միւ-
ֆիւտ պիթ լիւսնը թահսիլէ արզուքէ
պուլունան հէր զաթըն, մէզքիւր բա-
ռարանաւ ապօնէ եղբարադ, հէմ իս-
թիֆեանէ իթմէսիւն, վէ հէմտէ միւհի-
լիֆիւն թէշֆիգէ հիմմէթ իլլէմէսիւն
արզու վէ նասիհաթ իտէրիլ .

ՄԵՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՅԻՄՆԱՆԵՆԻ ՀԱՅ-ՈՍԵՐՈՂԻ

1100 մեծագիր երեսներէ բաղկացեալ
(ՏՊԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂԱՍՏԻԱՆ)

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք թէ սոյն
ընդարձակ բառարանն, այնչափ գովեստիւք
գնահատեալ շատ մը ձեռնհաս անձերէ, ա-
ւարտած է բոլորովին .
Իւր ճոխագոյն պարունակութեամբ, հա-
յերէն համաշխարհային ճշգրտութեամբ,
շատ մը նորակերտ և գաւառական բառե-
րով և ճշգրտութեամբ բազմաշատ հեղինակին
օնը երկն անհրաժեշտ գործի մ'է թէ
Թարգմանեալ, թէ ուսանողաց, և թէ առ-
հասարակ անէն անոնց որք կ'զբաղին ֆը-
րանսերէն լեզուով .

Պարաներէնի մէջ գործածական բոլոր
բառերն, ոճերն ու ստացուածքներն հաւա-
քելով, և զննելով անոնց ամենուն ալ ճշգ-
րագոյն նշանակութիւնները, զանազան ա-
ռումներն և համապատասխան հայերէն նշա-
նակութիւններն, ի հարկին թուրքերէնե-
րն ևս, Նուպարեան էֆէնտի յօրինած է
շատ հարուստ, շատ կատարեալ գործ մը
արդիւնք երկարամասնակեայ աշխատու-
թեանց յանդուր խուզարկութեանց, և խզ-
ճամբոյ ու իմաստուն հետազոտութեանց .

Գործոյն կարեորութեան կը համապա-
տասխանէ նաև՝ տպագրութիւնն, որ Պաղ-
տատեան տպարանի խնամքով արտադրու-
թեանց մին է և կը կազմէ ստուար և գե-
ղեցիկ հատոր մը՝ ճոխագոյն մասնադա-
րանաց մէջ ընտիր տեղ մը գրաւելու ար-
ժանիք .

Բաժանորդք պէտք է դիմեն Արեւելի
խմբագրատունը՝ ստանալու համար իրենց
բաւարարելու վաճառման կեդրոնատեղին է

ՊԱՂԱՍՏԻԱՆ ՏՊԱՐԱՆ, Պալիս Սուլթան
Համամ թիւ 14 .

Գաւառներէն հետզհետէ հասած յանձ-
նարարութեանց պատճառաւ մինչև փետր-
վերջ՝ անփոփոխ պիտի պահուի Նուպարեան
Բառարանին գինը, այն է 20 ֆրանք .

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱՐԻԳ

ԲԱՂԱՍՏԻԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս Ազգային վարժարանաց

ԱՌՏԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՍ

ՏՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս աշակերտական հիմնարկի և
վեցերորդ դասուց ազգային վարժարանաց
Պու միւֆիտ քիթապլարն իբիսի
տախի Ազգային վարժարանաց կրթա-
կան Տնտես իւթիւնեան կարապետ է-
ֆէնտինն էսէրի պէրկիւղիտէրի օլա-
րադ Պաղտատեան տպարանտա կիւզէ-
ճէ թապ իտիմիլ օլտուղու, վէ Անար
սահիֆեքէն իպարէթ օլտուղ վէ ճիւտ
լէնմիլ պուլունտուղու հայտէ եղբար
կէր զրուշտ սաթըմադտա օլտուղուն-
տան, հէր քէսիլ օգուեարադ իսթի-
ֆատէ իլլէմէսիւն նասիհաթ իտէրիլ .

Մէզքիւր քիթապըզլարն իբիսի
տախի, մէքթէպլէտէ օգուեարադ իսթի-
մադ իւղըն Ուսումնական Խորհուրդ
Թարգմանեան Թատարի խորմիլ տիլ .

ՆՈՐ

ԲԱՌԱՎԻՐԻ

ՀԱՅԵՐԵՆ ԼԵՁՈՒ

ՅՈՐԻՆԵՆԻ

ՍԻՄՈՆ ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ

Բառ 30,000

Տպագր. Նամ Կ. Պէպլեան

Քիչ ատենէն կաւարաթ տպագրութիւնն
սոյն Նոր ԲԱՌԱՎԻՐԻ՝ որ իւր ճոխ պարու-
նակութեամբ, զրաւան, զիտական բառե-
րով, որոնցմէ ոմանց առկէ նոցա ֆրանսե-
րէն համաշխարհային ևս զրուած են, Հա-
յերէն լեզուի ուսման ընտիր առաջնորդ մը
պիտի լինի ամէն անհատի համար .

Բաժանորդին է 15 դահեկան

Դիմել առ Հեղինակն, Կ. Պալիս, Էսկի-
-Չապլիէ, Գէրաբէրեան տպարան .

Մ. ՕՍԿԻԱՆ, Լ. ԳԱԼԲԱԳՃԵԱՆԸ

ԻԲԵՔԻԼ ՎԵ ԶՍԵԼԹ ՆԵՑԻՍ ԼՕ 5 ՍԻՂԱՐՍ ԲԵՍԱԼԸՏԸ

ՄԱՐՍԻԼԵԱՆԸ ՊԵՐԵՃԻ ԶՍԱՐԻԳԵՐԵՐԻ ՄԱՐՍԻԼԵԱՆԸ ՍԻՂԱԳ ԻՅՄԱԼ ԻՅՍԻԲԻԼԻՈՒԿ

ՃԻՂԱՐՍԻՈՒԿ ՏԵՐ

ՏԵՐՈՒՆԻ

ԻՍԽԱՆՈՒ

ՄԱՐԲԻՃԻԼՈՒՐ

ԱԼԱՃՍ, ՀԱՍՍՍ

49

ՏԵՐՈՒՆԻ

ԻՍԽԱՆՈՒ

ՄԱՐԲԻՃԻԼՈՒՐ

ԱԼԱՃՍ, ՀԱՍՍՍ

49

Իշպու սիլարա քեաղըրներն նէֆատէթ վէ զէրաֆէթի ֆէվզէլատէսի
հասէպիլէ, հէր թարափտա հիւսնի գապուլիլ Լիլ պուլունտ օլտուղունտան
պու կիւնլէրտէ 3 վէ սայիր նումէրօլար իլէ Զապլիտէրի զուհար իթիլ
տիլ, իմտի անլէրտէն սաղըրլմադ իսթար օլտուղու .
Մէզքիւր անթօլիթօտա հէր նէվ սիլարա քեաղըրադ տախի թարափտա վէ բէր-
քէնտէ օլարադ ֆիւրուիթ օլտուղու .

ՏՕԳԹԻՐ ՃԵԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Քաւարաթի խուսուս, իլլէթի Էֆէնտի
է, վէ ալէաթը թէնսալիլէնէն տախի
Գալաթիտա քէթրիլ պալը, Նիւմէրօ 5 .

ԳԱՂԱՅԵԱՆ ԳԻԻԹԻԼԻՊԻԱՆԻՍԻ

Օթուղ իւլ սէնէնի միւթէնապուզ
թաթիլ խաւարէ, իւլ աղիւնէնապուլուն
նաւ մէշուր քիթիլապլանէմի, պու
տէֆա հէր պիլ մի չիմէթիլաթ վէ մուս
մէլաթըլա, քիթապըր միւսիլ վալարն
սապըր մապահաթիլադըր Պօղոս էֆէն-
տի Պալէնցին եւտի խաւարէնէն թէթը
լիթմիլ զաւաղընա, միլլէթտալարալմը-
զա, վէ պիլլապա մի չիմէթիլաթիլաթ
իւսն իթմէթիլ պէրապէր, էֆէնտի
միւթաթիլէյհին քիթապըրլաթ օլտու
միւթէրէպիլիլ, վէ մաշապ նէգաթիլիլ
գաթիլէսի իլէ, քիթիլապլանէնէն չէ-
րէի ու իթիլապըրն սէթթէտաթ իթմէթ
աթթէն մապա, աղիլլէրի կիպի, հէր
պիլ ճիւլէթիլ միւթթէրիլլէրիլիլ իւլ
միւթէրէպիլիլ, վէ մաշապ նէգաթիլիլ
գաթիլէսի օլտալա, պուլունտ միւթաթիլ-
տէն պէրու հազըր աղիլլէրիլաթ կէօս
թէթիլլէն էմիլլէթ ու իթիլապըր, խալ-
թիլաթ միւթաթիլլէյհ Պօղոս էֆէնտի
հազըրնտա ապլիլ ալէաթ օլտուլմաթըր
թէմէնէն իտէրիլ .

ՅՈՒՄԵԳ ԳԱՂԱՅԵԱՆ

Տէր Սիլիէ, 11/23 փետրուար 1892

ՏՕԳԹԻՐ ԲԱՂԼԻԱԼԻՔԵԱՆ

Միտէ, պաղըրադ, աղ ճիլէր, ֆազը
իւտ տէմ սրաւա, զապլիլլէթիլ ումաթիլլէ
վէ վէրմ խալթալալարալմա միւթթիլա
օլտու մէրիլլէրիլ սալը, հիւսնա վէ բազըր
կիւնլէրի իսթաթալաթ, կիւթիլա զարը-
սընտա վազը Սիլէթա շէֆէնտի, վէ բէն-
չէն .

Սոսկալի թոյնով մը թունաւորեալ են
զինքը .

Այս անակնկալ յայտարարութեան վրայ
հիւանդպահ կինը երեսը խաշակեց, և
ձօն շանթահար մնաց .

Սոյք թոյնին առաջն առնելու միջոց
մը չիկալ, հարցուց Մաթիաս անձկութեամբ,
— Եթէ ժամանակին հասած չըլլայինք
կօրուած էր, բայց նախախնամութեան չը-
նորհիլ օլտու ազատեք զինքը, խալթաթ
վար իլլիր և Սիլիլաթի անկողնոյն վրայ դե-
ղերու տուփս կալ, զայն ինձ բեր .

Մաթիաս անմիջապէս այս պատուէրը
կատարել փութաց, ձօն զտրամաք և փո-
քըր ինչ զերահաստօրէն այս կէս վայրե-
նի դիմօք մարդուն կը նայէր, կրէքէ շէր
կրնար համոզուիլ թէ այս ճիշդ սոյնորդի
մը նմանոյ մարդը իւր տիրոջն հիւանդու-
թիւնը բժշկէ, այն միջոցին Մաթիաս դե-
ղերու կաշեայ տուփը բերելով սեղանին վը-
րոյ դրաւ, տոթթէթը այս տուփին մէջէն
փոքրիկ սրտակ մը հանելով խթանը բա-
ցաւ որմէ բոլոր սննդիկն մէջ բախի կոտ մը
տարածեցաւ, այդ սրտակէն ճերմակ հե-
ղուկ մը հնկզ վէջ կաթիլ կէս գաւաթ ջը-
րով խաշեցելով, հիւանդին խնցուց, նոյն
միջոցին Սոյք թոյնը բժիկը սննդակէն
նեխ մապ, ձօն անմիջապէս զայն դիմա-
ւորելով ցած ձայնիւ բաւ .

Տոթթէթ, սա պարոնը կը պնդէ որ
նորին վաճառութիւնը թունաւորուած է .

Տոթթէթը իւր արհեստակցին անցողիկ
ակնարկ մը ուղղել յետոյ գլխարկը սեղա-
նին վրայ դնելով հիւանդը զննել սկսաւ,
և իրենիւն խոսողի մը պէս քթին տակէն
կը մուտար .

Ճշմարիտ է, կթէ ինձ նախապէս աղ-
դարարուած չըլլար, անկարելի էր որ դու-
շակէի բայց զարմանալի է, ինչպէս կզոր է
որ թոյնին ազդեցութիւնը ինքնին կասեր է
չկապը բաւ մը չեմ հասկնար .

Ինքնին կասած չէ տոթթէթ, բարե-
բաղդարաւ այդ թոյնին դեղապիլ քիտէի .
— Ահ, ուրեմն քիտէք պաղք թէ ինչ
թոյնով թունաւորուած է .

Կարելի մըլիւնք փոխադրելով Նուիլ
անուն տունկի մը հիւթը իրար կը խաշեն
որմէ այս զարհուրելի թոյնը կը գոյնանայ .

Ոչ լաւ էի պաղպիսի թոյն մը զոր
վայրենիները կը գործածեն եղբր .
— Սիւս ճիշդ նոյն թոյնն է որ գիթա-
ծէթ են, հիմայ տոթթէթ անուշտ դուք
այս տան բժիկին էք .

Այո պարոն .
Տոթթէթ Բաւաթէն հիւանդը պնդ
նշան ըրաւ որ դուրս լինէ՝ յետոյ Գեֆիկին
դուրս գոցելով եկաւ տոթթէթին դէմ նըն-
տեցաւ .

— Անմիտ, պարոն Մաթիաս հիմայ Պե-
լիս կը գնանք, տոթթէթը եկա՛ւ ան ըսէ .
— Պարոն ճեղ կրնա՞մ թէ վարը անհա-
թել ձեզ անտենի կուզէ .
— Կա՛ւ ուրեմն ինչու համար վեր չի-
լար .
— Միտե՛կ չէ, եկէ՛ք կրնա՞մ, անլուր բա-
նէր պիտի խմանաք .
— Զի՛ն փոքր ինչ զարմացած վարի սրահն
իջաւ, և զուռնէն ներս մտնելուն Մաթիասը
քնցողներէ հագած օտարականի մը հետ
անգիւնով զտրմանքն աւելցաւ, սենեակին
անկիւնը վրան քոց պատգարակ մը դրուած
ըլլաւ դեռ չէր նշմարած .
— Պարոն Մաթիաս ըսաւ ցրտութեամբ
կոթճէինք որ միւսներուն հետ Պոլիս կը
գալուիք .
— Մաթիաս բաւանց աւել դէնելու այս պաղ-
քընտենելութեան հարցուց .
— Նորին վաճառութեան քով մարդ կա՞յ .
— Սոյք թոյնին խիստ ծանր հիւանդ է,
փայլեանէ փայլեան բժշկին դաւաւանան
կիւսեան .
— Բո՛քք ո՞վ կալ . . .
— Հիւանդպահ կին մը, այս առաւօտ
երկու անգամ դաւլապուս եկաւ վրան հի-
ւանդ անգալով վիճակի մը մէջ կը գտնուի .
— Բարեկամ ըսաւ Մաթիաս խոքը տոթ-
թէթին ուղղելով, խալթաթ մէկ մը պնտէք
զինքը .

— Պատրաստ եմ, միայն թէ առանձին
պէտք չէ թողուլ այս ըսաւ պատգարակը
ցոյց տալով .
ձօն քառալին անգամ պատգարակը նը-
մարելով, զարմանալ Մաթիասայ հարցուց .
— Այո ինչ է պարոն .
— Սոյք թոյնին ողորացած աղիլկը օ-
րորդ Սիլիլաթն է .
ձօն շմորած լաւին չէր կրնար հաւ-
տալ և ապօրէն Մաթիասայ կը նայէր .
— Հաւատարիմ մէկը թող հսկէ զայն և
զմեղ տիրոջը քով առաջնորդէ ըսաւ Մա-
թիաս, ձօն սպասուորի մը նշան ըրաւ որ
անդ կենայ և ինք գիշերաշրջիկի մը նման
Մաթիասն ու տոթթէթը իւր տիրոջն սնն-
եակը մացուց .
Սոյք թոյնը դաւալահար անկողնոյն մէջ
պառկած էր, հիւանդպահ կինը սրնարին-
քով դիկնաթուի մը մէջ կը մրափէր որ նոր
ոտից ձայներ սննդիկն տնտեսութեամբ աշ-
քերը բանալով եկաւ կանգնեցաւ, տոթթէթ-
ըր ծեբունոյն բազկերակը զննելէ յետոյ
չնշառութիւնը մտիկ ըրաւ, աշքին բերեւ
վեր առնելով ներքին մաշկերը դիտեց որ
ընդ նմին տոթթէթին դիմացը վրայ զայրոյթ
նկարուեցաւ, Մաթիաս որ անձկանօք տոթ-
թէթին ամէն շարժումները կը դիտէր նորա
զայրոյթը նշմարելով հարցուց .
— Տոթթէթ, ինչպէս գտար հիւանդին
վիճակը .

(Երբեք չի կարելի)